

RS 500 - Revisjonsbevis

(Vedtatt av DnRs styre i april 2005 med virkning for revisjon av regnskaper for perioder som begynner per eller etter 1. januar 2006)

Innhold	Punkt
Innledning	1–2
Begrepet revisjonsbevis	3–6
Tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis	7–14
Bruk av regnskapspåstander for å innhente revisjonsbevis	15–18
Revisjonshandlinger for å innhente revisjonsbevis	19–38
Gjennomgåelse av regnskapsregistreringer eller dokumenter	26–27
Gjennomgåelse av materielle eiendeler	28
Observasjon	29
Forespørsel	30–34
Bekreftelse	35
Kontrollberegning	36
Gjentakelse av rutiner eller kontroller	37
Analytiske kontrollhandlinger	38
Ikrafttredelsesdato	39

RS 500 «Revisjonsbevis» må leses i sammenheng med «Forord til standarder for kvalitetskontroll, revisjon, attestasjon og beslektede tjenester» som beskriver grunnlaget for utarbeidelsen av standardene, forholdet mellom standardene og lovgivningen om revisors oppgaver og plikter, og standardenes autoritet.

Innledning

1. Hensikten med denne revisjonsstandard (RS-en) er å fastsette normer og gi veiledning om hva som er revisjonsbevis ved revisjon av regnskaper, omfanget av og kvaliteten på revisjonsbevis som skal innhentes, og hvilke revisjonshandlinger revisorer bruker for å innhente revisjonsbevis.
2. **Revisor må innhente tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis for å kunne trekke betryggende konklusjoner som grunnlag for revisjonsberetningen.**

Begrepet revisjonsbevis

3. «Revisjonsbevis» er all den informasjon revisor bruker for å trekke konklusjonene som er grunnlaget for revisjonsberetningen, og omfatter informasjonen som finnes i regnskapsmaterialet som underbygger regnskapet og annen informasjon. Det forventes ikke at revisorer skal ta for seg all informasjon som finnes.¹ Revisjonsbevis, som er en kumulativ størrelse, omfatter revisjonsbevis innhentet ved revisjonshandlinger utført i løpet av revisjonen, og kan omfatte revisjonsbevis innhentet fra andre kilder, som tidligere revisjoner og revisors kvalitetskontrollprosedyrer ved vurdering av om revisor skal påta seg eller fortsette et oppdrag.
4. Regnskapsmateriale omfatter vanligvis opprinnelige registreringer og underbyggende materiale, som betalingsbilag og dokumentasjon av elektroniske betalingsoverføringer, fakturaer, avtaler,

---

¹ Se pkt. 14.

hovedbok og reskonto, posteringer og andre justeringer av regnskapet som ikke gjenspeiles i formelle posteringer, samt materiale av typen arbeidsnotater og regneark som underbygger kostnadsfordelinger, beregninger, avstemminger og tilleggsopplysninger. Regnskapsopplysninger initieres, registreres, behandles og rapporteres ofte i elektronisk form. I tillegg kan regnskapsmaterialet inngå i integrerte systemer som deler data og underbygger alle sider ved foretakets mål når det gjelder økonomisk rapportering, drift og overholdelse av lover og forskrifter.

5. Ledelsen er ansvarlig for utarbeidelsen av regnskapet basert på foretakets regnskapsmateriale. Revisor innhenter noe revisjonsbevis ved å teste regnskapsmaterialet, for eksempel gjennom analyser og gjennomgåelse, gjentakelse av rutiner som er blitt fulgt i den økonomiske rapporteringsprosessen og avstemming av beslektede typer og anvendelser av den samme informasjonen. Ved å utføre slike revisjonshandlinger kan revisor fastslå om regnskapsmaterialet stemmer overens internt og er i samsvar med regnskapet. Ettersom regnskapsmaterialet alene ikke gir tilstrekkelig revisjonsbevis til å underbygge en revisjonsberetning, må imidlertid revisor innhente andre revisjonsbevis.
6. Annen informasjon revisor kan bruke som revisjonsbevis omfatter møtereferater, bekreftelser fra tredjeparter, rapporter fra analytikere, sammenlignbare data om konkurrenter (benchmarking), håndbøker for rutiner, informasjon innhentet av revisor gjennom revisjonshandlinger som forespørsler, observasjon og gjennomgåelse, samt annen informasjon utarbeidet av eller tilgjengelig for revisor som gjør det mulig for revisor å trekke konklusjoner gjennom et begrunnet resonnement.

Tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis

7. Tilstrekkelighet er målet på kvantiteten av revisjonsbevis. Hensiktsmessighet er målet på revisjonsbevisets kvalitet, det vil si dets relevans og pålitelighet når det gjelder å underbygge eller avdekke feilinformasjon i transaksjonsklasser, kontosaldoer og tilleggsopplysninger og relaterte regnskapspåstander. Hvor mye revisjonsbevis som er nødvendig, påvirkes av risikoen for feilinformasjon (jo høyere risiko, jo mer revisjonsbevis vil det sannsynligvis være behov for) og av revisjonsbevisets kvalitet (jo høyere kvalitet, jo mindre kan det være behov for). Revisjonsbevisets tilstrekkelighet og hensiktsmessighet henger følgelig sammen. Innhenting av mer revisjonsbevis kompenserer imidlertid ikke i seg selv for lav kvalitet.
8. Ett sett av revisjonshandlinger kan gi revisjonsbevis som er relevant for enkelte regnskapspåstander, men ikke for andre. Gjennomgåelse av registrerte opplysninger og dokumenter knyttet til oppgjør av tilgodehavender etter regnskapsperiodens slutt kan for eksempel gi revisjonsbevis for så vel eksistens som verdsettelse, men ikke nødvendigvis for hvorvidt tidsavgrensninger ved regnskapsperiodens slutt er hensiktsmessige. På den annen side innhenter revisor ofte revisjonsbevis fra forskjellige kilder eller av forskjellig art som er relevant for samme regnskapspåstand. Revisor kan for eksempel analysere både aldersfordelingen av kundefordringer og den påfølgende innkrevningen av tilgodehavender for å innhente revisjonsbevis knyttet til verdsettelsen av avsetninger for tvilsomme fordringer. Dessuten er ikke innhenting av revisjonsbevis knyttet til en gitt regnskapspåstand, for eksempel varelagerets fysiske eksistens, en erstatning for innhenting av revisjonsbevis knyttet til en annen regnskapspåstand, for eksempel verdsettelsen av varelageret.
9. Revisjonsbevisets pålitelighet påvirkes av dets kilde og type, og avhenger av omstendighetene rundt innhenting. Det er mulig å generalisere påliteligheten av forskjellige typer revisjonsbevis. Slike generaliseringer er imidlertid gjenstand for viktige unntak. Selv når revisjonsbevis innhentes fra eksterne kilder utenfor foretaket kan det foreligge omstendigheter som kan påvirke den

innhentede informasjonens pålitelighet. Revisjonsbevis som er innhentet fra en uavhengig ekstern kilde kan for eksempel være upålitelig dersom kilden ikke er kompetent. Selv om det vil kunne forekomme unntak, kan følgende generaliseringer av revisjonsbevisets pålitelighet være nyttige:

- Revisjonsbevis er mer pålitelig dersom det innhentes fra uavhengige kilder utenfor foretaket.
  - Revisjonsbevis som er generert internt, er mer pålitelig når de relaterte kontrollene som er innført av foretaket, er effektive.
  - Revisjonsbevis som innhentes direkte av revisor (for eksempel ved observasjon av anvendelsen av en kontroll), er mer pålitelig enn revisjonsbevis som innhentes indirekte eller gjennom følgeslutninger (for eksempel ved forespørsler om anvendelsen av en kontroll).
  - Revisjonsbevis er mer pålitelig når det foreligger skriftlig, det være seg på papir, elektronisk eller annet medium (for eksempel er et møtereferat som er skrevet under møtet, mer pålitelig enn en senere muntlig fremstilling av de drøftede sakene).
  - Revisjonsbevis i form av originaldokumenter er mer pålitelig enn revisjonsbevis i form av kopier eller faksimile.
10. En revisjon omfatter sjelden gransking av om dokumentasjon er autentisk, og revisor er heller ikke opplært til eller forventet å være ekspert på slike vurderinger. Revisor foretar imidlertid en vurdering av påliteligheten av informasjon som brukes som revisjonsbevis, for eksempel kopier, faksimiler og fotograferte, digitaliserte eller andre elektroniske dokumenter, herunder en vurdering av kontroller knyttet til utarbeidelsen og vedlikeholdet av informasjonen der dette er relevant.
11. **Når revisor bruker informasjon generert av foretaket for å utføre revisjonshandlinger, må revisor innhente revisjonsbevis for informasjonens nøyaktighet og fullstendighet.** For at revisor skal kunne innhente pålitelig revisjonsbevis, må informasjonen som ligger til grunn for revisjonshandlingene, være tilstrekkelig fullstendig og nøyaktig. Når revisor for eksempel anvender standardpriser på registreringer av salgsvolum ved revisjon av inntekter, vurderer revisor hvorvidt prisinformasjonen er nøyaktig og hvorvidt opplysningene om salgsvolum er nøyaktige og fullstendige. Innhenting av revisjonsbevis vedrørende fullstendigheten og nøyaktigheten av informasjon generert av foretakets informasjonssystem kan utføres samtidig med den faktiske revisjonshandlingen som anvendes på informasjonen, når innhenting av slikt revisjonsbevis er en integrert del av selve revisjonshandlingen. I andre tilfeller kan revisor ha innhentet revisjonsbevis om nøyaktigheten og fullstendigheten av slik informasjon ved å teste kontrollene knyttet til genereringen og vedlikeholdet av informasjonen. I noen tilfeller kan revisor imidlertid beslutte at det er nødvendig med ytterligere revisjonshandlinger. Disse ytterligere revisjonshandlingene kan for eksempel omfatte bruk av IT-baserte revisjonsteknikker for å etterregne informasjonen.
12. Revisor oppnår vanligvis høyere sikkerhet fra revisjonsbevis som er innhentet fra forskjellige kilder eller som er av forskjellig type, og som stemmer overens, enn fra revisjonsbevis som vurderes individuelt. I tillegg kan innhenting av revisjonsbevis fra forskjellige kilder eller av forskjellig type tyde på at ett beviselement ikke er pålitelig. Bekreftende informasjon fra en kilde som er uavhengig av foretaket, kan for eksempel øke sikkerheten revisor oppnår gjennom en uttalelse fra ledelsen. Omvendt, når revisjonsbevis innhentet fra én kilde ikke stemmer overens med revisjonsbevis fra en annen kilde, avgjør revisor hvilke ytterligere revisjonshandlinger som er nødvendige for å oppklare uoverensstemmelsen.
13. Revisor vurderer forholdet mellom hva det koster å innhente revisjonsbevis og nytten av den informasjonen som innhentes. At det er vanskelig eller kostbart å innhente revisjonsbevis, er

imidlertid ikke i seg selv en gyldig grunn til å unnlate å utføre en revisjonshandling som det ikke finnes noe alternativ til.

14. Revisor vil ikke undersøke all tilgjengelig informasjon for å kunne danne seg en oppfatning om regnskapet ettersom det vanligvis er mulig å trekke konklusjoner basert på representativ testing og andre utvalgsbaserte kontrollmetoder. Dessuten finner revisor det som regel nødvendig å bygge på revisjonsbevis som er mer underbyggende enn absolutte. Revisor kan imidlertid ikke akseptere revisjonsbevis som ikke er tilstrekkelig underbyggende til å oppnå betryggende sikkerhet.² Revisor anvender profesjonelt skjønn og utøver profesjonell skepsis ved vurderingen av revisjonsbevisets kvantitet og kvalitet, og dermed dets tilstrekkelighet og hensiktsmessighet, til å underbygge revisjonsberetningen.

Bruk av regnskapspåstander for å innhente revisjonsbevis

15. Ledelsen er ansvarlig for en rettvise fremstilling av regnskapet som gjenspeiler foretakets art og virksomhet. Ved å erklære at regnskapet gir et rettvise bilde i samsvar med gjeldende rammeverk for økonomisk rapportering, fremsetter ledelsen eksplisitt eller implisitt påstander om regnskapsføringen, målingen, presentasjonen av og innholdet i de forskjellige elementene i regnskapet og de tilknyttede tilleggsopplysningene.
16. **Revisor må bruke regnskapspåstander for transaksjonsklasser, og kontosaldoer samt presentasjon og innhold til å danne et grunnlag for vurderingen av risikoer for vesentlig feilinformasjon og for utformingen og utførelsen av ytterligere revisjonshandlinger.** Revisor bruker regnskapspåstander i risikovurderingen ved å vurdere de forskjellige typene av mulig feilinformasjon som kan forekomme og utformer på denne bakgrunn revisjonshandlinger som er tilpasset de anslåtte risikoene. I andre RS-er drøftes konkrete tilfeller der revisor er forpliktet til å innhente revisjonsbevis på regnskapspåstandsnivå.
17. Regnskapspåstander som brukes av revisor, kan deles inn i følgende kategorier:
- (a) Påstander om transaksjonsklasser og hendelser i den perioden som revideres:
    - (i) Gyldighet – transaksjoner og hendelser som er registrert, har forekommet og vedrører foretaket.
    - (ii) Fullstendighet – alle transaksjoner og hendelser som skal registreres, er registrert.
    - (iii) Nøyaktighet – beløp og andre opplysninger knyttet til registrerte transaksjoner og hendelser er registrert på en formålstjenlig måte.
    - (iv) Periodisering – transaksjoner og hendelser er registrert i riktig regnskapsperiode.
    - (v) Klassifisering – transaksjoner og hendelser er registrert på riktig konto.
  - (b) Påstander om kontosaldoer ved regnskapsperiodens slutt:
    - (i) Eksistens – eiendeler, gjeld og egenkapital eksisterer.
    - (ii) Rettigheter og forpliktelser – foretaket innehar eller kontrollerer rettighetene til eiendeler, og gjeld er foretakets forpliktelser.
    - (iii) Fullstendighet – alle eiendeler, gjeld og all egenkapital som skal registreres, er registrert.
    - (iv) Verdsettelse og fordeling – eiendeler, gjeld og egenkapital er inkludert i regnskapet med korrekte beløp, og eventuelle påfølgende verdsettelses- eller fordelingsjusteringer er registrert på en formålstjenlig måte.

² Punktene 8–12 i RS 200 «Formål og generelle prinsipper for revisjon av regnskaper» omhandler betryggende sikkerhet i forbindelse med revisjon av regnskaper.

- (c) Påstander om presentasjon og innhold:
  - (i) Gyldighet og rettigheter og forpliktelser – hendelser, transaksjoner og andre forhold som det er redegjort for, har forekommet og vedrører foretaket.
  - (ii) Fullstendighet – alle opplysninger som skal inkluderes i regnskapet, er inkludert.
  - (iii) Klassifisering og forståelighet – økonomisk informasjon er presentert og beskrevet på en formålstjenlig måte, og opplysninger er klart uttrykt.
  - (iv) Nøyaktighet og verdsettelse – økonomisk og annen informasjon er rettvisevisende presentert og med korrekte beløp.
- 18. Revisor kan bruke regnskapspåstandene som beskrevet ovenfor, eller uttrykke dem på en annen måte, forutsatt at alle aspekter som er beskrevet ovenfor, dekkes. Revisor kan for eksempel velge å kombinere regnskapspåstandene om transaksjoner og hendelser med regnskapspåstandene om kontosaldoer. Et annet eksempel er at det ikke trenger være noen egen regnskapspåstand knyttet til periodiseringen av transaksjoner og hendelser når regnskapspåstandene om gyldighet og fullstendighet omfatter tilstrekkelig vurdering av at transaksjoner blir registrert i riktig regnskapsperiode.

Revisjonshandlinger for å innhente revisjonsbevis

- 19. Revisor innhenter revisjonsbevis for å kunne trekke rimelige konklusjoner som revisjonsberetningen skal baseres på, ved å utføre revisjonshandlinger for
  - (a) å skaffe seg en forståelse av foretaket og dets omgivelser, herunder foretakets interne kontroll, for å vurdere risikoene for vesentlig feilinformasjon på regnskaps- og regnskapspåstandsnivå (revisjonshandlinger som utføres med dette formålet, blir i RS-ene kalt «risikovurderingshandlinger»),
  - (b) når det er nødvendig eller når revisor har besluttet det, å teste hvor effektivt kontrollene forebygger eller avdekker og korrigerer vesentlig feilinformasjon på regnskapspåstandsnivå (revisjonshandlinger som utføres med dette formålet, blir i RS-ene kalt «test av kontroller»), og
  - (c) å avdekke vesentlig feilinformasjon på regnskapspåstandsnivå (revisjonshandlinger som utføres med dette formålet, blir i RS-ene kalt «substanskontroller» og omfatter detaljtester av transaksjonsklasser og kontosaldoer samt tilleggsopplysninger og analytiske substanskontroller).
- 20. Revisor utfører alltid risikovurderingshandlinger for å skaffe seg et tilfredsstillende grunnlag for vurderingen av risikoer på regnskaps- og regnskapspåstandsnivå. Risikovurderingshandlinger gir allikevel ikke i seg selv tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis til å utgjøre grunnlaget for revisjonsberetningen og kompletteres derfor med ytterligere revisjonshandlinger i form av testing av kontroller der det er nødvendig, og substanskontroller.
- 21. Testing av kontroller er nødvendig i to tilfeller. Når revisors risikovurdering inkluderer en forventning om kontrollenes effektivitet, plikter revisor å teste disse kontrollene for å underbygge risikovurderingen. I tillegg plikter revisor å utføre testing av kontroller når substanskontroller alene ikke gir tilstrekkelige og hensiktsmessige revisjonsbevis, for å innhente revisjonsbevis om kontrollenes effektivitet.
- 22. Revisor planlegger og utfører substanskontroller som står i forhold til vurderingen av risikoer for vesentlig feilinformasjon, herunder eventuelle resultater fra testing av kontroller. Revisors risikovurdering er imidlertid gjenstand for skjønn, og det kan derfor være at den ikke er presis nok til å identifisere alle risikoene for vesentlig feilinformasjon. Videre har den interne kontrollen

iboende begrensninger, herunder risikoen for at ledelsen overstyrer den, muligheten for menneskelig svikt og virkningene av systemendringer. Substanskontroller av vesentlige transaksjonsklasser, kontosaldoer og tilleggsopplysninger er derfor alltid påkrevd for å innhente tilstrekkelige og hensiktsmessige revisjonsbevis.

23. Revisor benytter seg av en eller flere typer revisjonshandlinger som beskrevet under punktene 26–38 nedenfor. Disse revisjonshandlingene, eller kombinasjoner av dem, kan anvendes som risikovurderingshandlinger, for testing av kontroller eller som substanskontroller, avhengig av sammenhengen revisor velger å bruke dem i. I noen tilfeller kan revisjonsbevis innhentet ved tidligere revisjoner gi revisjonsbevis dersom revisor utfører revisjonshandlinger for å fastslå bevisenes fortsatte relevans.
24. Arten av og tidspunktet for revisjonshandlingene som skal anvendes, kan påvirkes av at enkelte regnskapsdata eller annen informasjon kun er tilgjengelig i elektronisk form eller bare på bestemte tidspunkt. Kildedokumenter, som kjøpsordrer, konnossementer, fakturaer og betalingsbilag, kan være erstattet av elektroniske meldinger. Foretak kan for eksempel bruke systemer for elektronisk handel eller bildebehandling. Ved elektronisk handel bruker foretaket og dets kunder eller leverandører datamaskiner som er koplet sammen i et offentlig nettverk, for eksempel Internett, for å utføre forretningstransaksjoner elektronisk. Kjøp, frakt, fakturering, innbetalinger og utbetalinger fullføres ofte i sin helhet gjennom utveksling av elektroniske meldinger mellom partene. Ved bildebehandling skannes dokumenter og omdannes til elektroniske bilder for å forenkle lagring og gjenfinning, og det kan være at kildedokumentene ikke oppbevares etter omdanning. Enkelte elektroniske opplysninger kan eksistere på et bestemt tidspunkt. Imidlertid kan kanskje ikke slike opplysningene gjenfinnes etter en viss tid, hvis filer endres og sikkerhetskopier ikke finnes. Et foretaks retningslinjer for bevaring av data kan gjøre det nødvendig for revisor å anmode om at enkelte opplysninger oppbevares for senere gjennomgåelse, eller at revisor utfører revisjonshandlinger på de tidspunkt da opplysningene er tilgjengelige.
25. Når informasjonen foreligger i elektronisk form, kan revisor utføre noen av revisjonshandlingene som er beskrevet nedenfor ved hjelp av IT-baserte revisjonsteknikker.

Gjennomgåelse av registrerte regnskapsopplysninger eller dokumenter

26. Gjennomgåelse består i å se gjennom registrerte regnskapsopplysninger eller dokumenter, interne eller eksterne, i papirform, elektronisk form eller annen form. Gjennomgåelse av registrerte regnskapsopplysninger og dokumenter gir revisjonsbevis med varierende grad av pålitelighet, avhengig av bevisets type og kilde og, når det gjelder interne regnskapsopplysninger og dokumenter, av effektiviteten til kontrollene knyttet til utarbeidelsen. Som eksempel på gjennomgåelse anvendt til testing av kontroller kan nevnes gjennomgåelse av registrerte regnskapsopplysninger eller dokumenter for å fremskaffe bevis for autorisasjon.
27. Noen dokumenter gir direkte revisjonsbevis for at en eiendel eksisterer, for eksempel et dokument som er et finansielt instrument, som for eksempel en aksje eller en obligasjon. Gjennomgåelse av slike dokumenter gir ikke nødvendigvis revisjonsbevis for eierskap eller verdi. I tillegg kan gjennomgåelse av en inngått avtale gi revisjonsbevis som er relevant for foretakets anvendelse av regnskapspolicyer for inntektsføring.

Gjennomgåelse av materielle eiendeler

28. Gjennomgåelse av materielle eiendeler består i fysisk kontroll av eiendelene. Gjennomgåelse av materielle eiendeler kan gi pålitelig revisjonsbevis med hensyn til eiendelenes eksistens, men ikke nødvendigvis med hensyn til foretakets rettigheter og forpliktelser eller verdsettelsen av

eiendelene. Gjennomgåelse av individuelle lagerenheter utføres som regel sammen med observasjon av varetelling.

Observasjon

29. Observasjon består i å betrakte en prosess eller en rutine som utføres av andre. Som eksempler kan nevnes observasjon av varetelling som foretas av foretakets medarbeidere, og observasjon av utførelsen av kontrollaktiviteter. Observasjon gir revisjonsbevis for utførelsen av en prosess eller en rutine, men er begrenset til tidspunktet når observasjonen finner sted og av at det å bli observert kan påvirke hvordan en prosess eller rutine utføres. Se RS 501 «Revisjonsbevis – spesielle poster» for ytterligere veiledning om observasjon av varetelling.

Forespørsel

30. Forespørsler består i å innhente informasjon fra kyndige personer, både regnskapspersonale og annet personale, i eller utenfor foretaket. Forespørsler er en revisjonshandling som brukes i stort omfang gjennom hele revisjonen og som ofte supplerer andre revisjonshandlinger. Forespørsler kan være alt fra formelle, skriftlige henvendelser til uformelle, muntlige forespørsler. Å vurdere svarene på forespørsler er en integrert del av prosessen.
31. Svar på forespørsler kan gi revisor ny informasjon eller bekrefte annet revisjonsbevis. Svar kan også gi informasjon som i vesentlig grad avviker fra annen informasjon som revisor har innhentet, for eksempel informasjon om muligheten for at ledelsen overstyrer kontroller. I noen tilfeller kan svar på forespørsler danne grunnlag for revisors beslutning om å endre eller utføre ytterligere revisjonshandlinger.
32. Revisor utfører andre revisjonshandlinger i tillegg til forespørsler for å innhente tilstrekkelige og hensiktsmessige revisjonsbevis. Forespørsler alene gir vanligvis ikke tilstrekkelige revisjonsbevis til å kunne avdekke vesentlig feilinformasjon på regnskapspåstandsnivå. Forespørsler alene er heller ikke tilstrekkelig til å teste om kontrollene fungerer effektivt.
33. Selv om den bekreftelse av revisjonsbevis som kan oppnås gjennom forespørsler ofte er svært viktig, kan informasjonen som er tilgjengelig for å underbygge ledelsens hensikt, være begrenset. I slike tilfeller kan en forståelse av i hvilken grad ledelsen tidligere har gjennomført sine uttrykte hensikter med hensyn til eiendeler eller forpliktelser, ledelsens uttalte årsaker til å velge en spesiell fremgangsmåte og ledelsens evne til å følge opp en bestemt handlingsplan, gi relevant informasjon om ledelsens hensikt.
34. I enkelte tilfeller innhenter revisor skriftlige uttalelser fra ledelsen for å bekrefte svar på muntlige forespørsler. Revisor innhenter for eksempel vanligvis skriftlige uttalelser fra ledelsen om vesentlige forhold når andre tilstrekkelige og hensiktsmessige revisjonsbevis ikke med rimelighet kan forventes å foreligge eller når annet innhentet revisjonsbevis er av lavere kvalitet. Se RS 580 «Uttalelser fra ledelsen» for ytterligere veiledning om skriftlige uttalelser.

Bekreftelse

35. Bekreftelser, som er en særskilt type forespørsler, består i å innhente en uttalelse om informasjon eller et eksisterende forhold direkte fra en tredjepart. Revisor kan for eksempel innhente direkte bekreftelse på kundefordringer gjennom kommunikasjon med debitorer. Bekreftelser brukes ofte i forbindelse med kontosaldoer og deres komponenter, men er ikke begrenset til disse områdene. Revisor kan for eksempel be om bekreftelse på avtalevilkår eller transaksjoner et foretak har hatt med tredjeparter. Forespørselen om bekreftelse formuleres da som et spørsmål om det er foretatt endringer i avtalen, og i så fall hva endringene består i. Bekreftelser brukes også for å innhente revisjonsbevis om fraværet av gitte forhold, for eksempel fraværet av en «tilleggsavtale» som kan

påvirke inntektsføringen. Se RS 505 «Eksterne bekreftelser» for ytterligere veiledning om bekreftelser.

Etterregning

36. Etterregning består i kontroll av den tallmessige nøyaktigheten av dokumenter eller regnskapsregistreringer. Etterregning kan utføres ved hjelp av informasjonsteknologi, for eksempel ved å innhente en elektronisk fil fra foretaket og bruke IT-baserte revisjonsteknikker til å kontrollere at filen er nøyaktig summert.

Gjentakelse av rutiner eller kontroller

37. Gjentakelse er revisors uavhengige utførelse av rutiner eller kontroller som opprinnelig ble utført som en del av foretakets interne kontroll, enten manuelt eller ved hjelp av IT-baserte revisjonsteknikker, for eksempel gjentakelse av aldersfordelingen av kundefordringer.

Analytiske kontrollhandlinger

38. Analytiske kontrollhandlinger består i analyser av økonomisk informasjon gjennom en undersøkelse av mulige sammenhenger mellom både økonomiske og ikke-økonomiske data. Analytiske kontrollhandlinger omfatter også undersøkelse av identifiserte fluktasjoner og sammenhenger som ikke samsvarer med annen relevant informasjon eller som i vesentlig grad avviker fra forventede beløp. Se RS 520 «Analytiske kontrollhandlinger» for ytterligere veiledning om analytiske kontrollhandlinger.

Ikrafttredelsesdato

39. Denne RS-en gjelder for revisjon av regnskap for perioder som begynner per eller etter 1. januar 2006.

Tillegg for offentlig sektor

1. Ved revisjon av foretak i offentlig sektor må revisor ta hensyn til det lovmessige rammeverket og eventuelle andre relevante reguleringer, forordninger eller bestemmelser som påvirker revisjonens mandat, og eventuelle andre spesielle krav til revisjonen. Ved å fremsette påstander om regnskapet påstår ledelsen, i tillegg til påstandene i punkt 15 i denne RS-en, at transaksjoner og hendelser er i samsvar med lovgivning eller krav fra ansvarlig myndighet.